

FRÁSÖGN*af fundum Norðurlandaráðs í Stokkhólmi 5.–6. febrúar 2024.*

Af hálfu Íslandsdeildar Norðurlandaráðs sóttu fundinn Bryndís Haraldsdóttir formaður, Oddný G. Harðardóttir varaformaður, Hanna Katrín Friðriksson, Guðmundur Ingi Kristinsson, Orri Páll Jóhannsson, Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir og Teitur Björn Einarsson, auk Helga Þorsteinssonar ritara. Fundir nefnda og flokkahópa Norðurlandaráðs voru í þetta sinn haldnir í þinghúsinu í Stokkhólmi.

Dagskráin hófst mánudaginn 5. febrúar með fundum flokkahópa. Síðar sama dag buðu sænsku gestgjafarnir til sameiginlegs fundar þingmanna með yfirskriftinni „Stafræn bylting – nýjar aðstæður, tækifæri og áskoranir með gervigreind. Hvernig getum við á Norðurlöndum unnið saman að málum er varða áhrif gervigreindar á samfélagsþróunina?“. Þar fluttu erindi og svöruðu spurningum þingmanna Danica Kragic Jensfelt, prófessor og sviðsstjóri við Konunglega tækniháskólann (KTH) í Stokkhólmi, Hanifeh Khayyeri, sviðsstjóri við Rannsóknarráð Svíþjóðar (RISA), Martin Svensson, framkvæmdastjóri AI Sweden, og Peder Blomgren, aðstoðarforstjóri hjá AstraZeneca.

Ísland tók við formennsku í Norðurlandaráði í byrjun árs og Bryndís Haraldsdóttir, forseti ráðsins 2024, stýrði því fundi forsætisnefndar sem haldinn var þriðjudaginn 6. febrúar. Jessika Roswall, samstarfsráðherra Svíþjóðar, kom á fund nefndarinnar til að kynna formennskuáætlun Svía í Norrænu ráðherranefndinni og til að ræða fjárhagsáætlun norræns samstarfs fyrir árið 2025 og fleiri mál. Að frumkvæði íslensku formennskunnar í Norðurlandaráði kom á fundinn Johan Olsson, yfirmaður hjá sænsku lögreglunni, til að segja frá baráttu lögreglunnar gegn glæpagengjum sem starfa þvert á landamæri Norðurlanda. Töluverð umræða varð á fundi forsætisnefndar um tillögu flokkahópsins norrænt frelsi um að beina tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar um að lýsa yfir stuðningi Norðurlanda við Ísraelsríki og þjóð gyðinga, að lýsa andstöðu gegn gyðingahatri og jafnframt að hvetja til þess að gerði verði norræn áætlun um aðstoð og sendingu sjúkragagna til átakasvæðanna í og við Ísrael og Gaza. Meiri hluti forsætisnefndar taldi að það væri ekki á verksviði Norðurlandaráðs að álykta um þessi mál. Tillagan kemur til 2. umræðu á næsta fundi forsætisnefndar í Færeyjum í apríl. Í tengslum við umræðuna um tillöguna lagði Oddný G. Harðardóttir til að forsætisnefnd sendi frá sér yfirlýsingu þar sem Ísraelsmenn og Palestínnumenn væru hvattir til að stuðla að friði og sáttum með friðarsamningi sem byggði á alþjóðarétti og ályktunum Sameinuðu þjóðanna. Orðalagið sótti Oddný í tilmæli til ríkisstjórna Norðurlanda sem Norðurlandaráð samþykkti árið 2015. Meiri hluti nefndarinnar ákvað að senda ekki slíka yfirlýsingu í þetta sinn, meðal annars með vísan til þess að þingmenn hefðu ekki haft tækifæri til að skoða textadrögin fyrir fram, en gaf skrifstofu Norðurlandaráðs fyrirmæli um að vísa til tilmælanna frá 2015 í drögum að nefndaráliti um tillögu flokkahópsins norræns frelsis. Á fundi forsætisnefndar var einnig rætt um hvort hvetja ætti ríkisstjórnir Norðurlanda til að skipa starfshóp til að taka saman skýrslu um norræn öryggis- og varnarmál í ljósi þeirra miklu breytinga sem hafa orðið á stöðu þessara mála á síðustu árum. Skrifstofu Norðurlandaráðs var falið að móta tillögu þessa efnis.

Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar og á vefsvæðinu www.norden.org.